

– Nukleærmedisin er et tverrfaglig og mangfoldig fagområde

AKTUELT I FORENINGEN

LISBET T. KONGSVIK

E-post: lisbet.kongsvik@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling

Nukleærmedisin handler om bruk av åpne radioaktive kilder både for diagnostikk og terapi, forklarer Torjan Magne Haslerud.

MÅ HA STILLINGER NOK: – Utfordringene er å få nok stillinger slik at det er mulig å implementere nye terapier og nye undersøkelser, sier Torjan Magne Haslerud. Her ved siden av sykehusets PET-CT-maskin. Foto: Tina S. Gjeruldsen.

Han er leder for Norsk forening for nukleærmedisin og molekylær avbildning og seksjonsoverlege på seksjon for PET og nukleærmedisin, Helse Stavanger HF.

– Faget var tidligere en gren til klinisk fysiologi og klinisk kjemi, men fikk status som egen hovedspesialitet i 1996. Siden 90-tallet har det vært en rivende utvikling i faget, sier han.

Haslerud forteller at utfordringene fremover er å passe på at det blir nok stillinger, både overleger og leger i spesialisering (LIS), slik at det er mulig å implementere nye terapier og nye undersøkelser.

– Det er også nødvendig for å kunne mestre en stadig travlere hverdag med økning av produksjon og arbeidsoppgaver. Det publiseres ofte artikler om nye lovende sporstoff og terapier.

Han legger til at det også kan bli en utfordring at det ikke er nok skannerkapasitet, spesielt PET/CT, til å kunne innføre nødvendige nye sporstoff.

Rivende utvikling i faget

Nukleærmedisinere har ansvar for at det holdes et høyt faglig nivå på bildeframstillingen og tolkningen. Dette forutsetter omfattende kunnskap om alle bildedannende prosesser som inngår i faget.

Nukleærmedisinere har i samarbeid med henvisende lege ansvar for at den mest kostnadseffektive modalitet og prosedyre blir valgt, og at pasienten ikke utsettes for unødvendig risiko eller belastning.

– Den raske teknologiske utviklingen innen funksjonell- og morfologisk bildediagnostikk, krever at alle nukleærmedisinere holder seg løpende orientert om nyvinninger i faget og at den akademiske virksomheten i de bildediagnostiske fagene styrkes. Tverrfaglige samarbeidsformer er nødvendig, både innenfor klinikk og forskning, understreker Haslerud.

Nukleærmedisineren må ha omfattende kunnskap om radioaktive sporstoff og deres fremstilling, strålevern, samt god kunnskap om radiologiske kontrastmidler og øvrige medikamenter som brukes i forbindelse med nukleærmedisinske prosedyrer.

På grunn av tekniske utviklinger som Positronemisjonstomografi (PET), Single Photon Emission Computed Tomography (SPECT) integrert med computertomografi (CT), har moderne nukleærmedisin blitt mer orientert mot faget radiologi. Avbildning med radionuklider blir ofte kombinert med morfologisk fremstilling via CT, ultralyd (UL) og magnetresonanstomografi (MR).

– Dette setter store krav til utdanning og etterutdanning av leger i spesialisering og spesialister, påpeker Haslerud.

Personalisert medisin

– Faget er tverrfaglig og mangfoldig, noe som gjør det spennende. Nukleærmedisineren jobber med undersøkelser blant annet innen nevrologi, urologi/nefrologi, kardiologi, endokrinologi og onkologi for å nevne noen. Undersøkelsene er varierte, for eksempel dynamiske undersøkelser, der man følger fordelingen av et sporstoff i kroppen eller målorgan, eller undersøkelser hvor man kartlegger forskjellige egenskaper til tumorceller.

– Ved eksempelvis PET/CT kan man se på alle tumorlesjonene i hele kroppen samtidig om de for eksempel har visse reseptorer, visse metabolske preferanser, danner visse hormoner, eller om cellene er hypoksiske. Også rent innenfor diagnostikk kan nukleærmedisin spille en essensiell rolle innen personalisert medisin, hvor man ser at betydningen av individuell tumorbiologi kommer til å spille en stor rolle innen onkologisk behandling i fremtiden, forklarer Haslerud.

Vil styrke faget

– Det er et problem at det tar veldig lang tid før et sporstoff eller en behandlingsmetode blir tilgjengelig i Norge. Mange godkjenningsprosesser tar for lang tid, påpeker Haslerud.

– Jeg sa ja til å ta på meg vervet som leder av Norsk forening for nukleærmedisin og molekylær avbildning fordi jeg ønsker å være med på å styrke fagets stilling og være en del av det nasjonale nukleærmedisinske miljøet. Slik kan jeg i en viss periode være med på å dra det lasset videre som andre har gjort før meg, avslutter han.